

OBVESTILO O SPREMEMBAH ZAKONA O DAVKU NA DODANO VREDNOST (NOVELA ZDDV-1G)

Pojasnilo DURS, št. 007-133/2012-5 , 21. 11. 2012

V Uradnem listu RS, št. 83/12 je bil dne 6. 11. 2012 objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost (ZDDV-1G). Zakon bo začel veljati 1. januarja 2013.

Sprememba Zakona o davku na dodano vrednost je vezana predvsem na prenos Direktive Sveta 2010/45/EU glede pravil o izdajanju računov in 4. člena Direktive Sveta 2008/08/ES glede kraja opravljanja storitev pri dolgoročnem najemu prevoznih sredstev.

Kraj opravljanja storitev (sprememba 9. in 30.b člena ZDDV-1)

Vsebinsko se dopolnjuje f) točka drugega odstavka 9. člena ZDDV-1 tako, da se tudi prenos blaga iz Slovenije v drugo državo članico za namene cinitve blaga (do sedaj samo v primerih opravljenih storitev na tem blagu) ne štejejo za dobavo blaga za namene DDV, če se blago po cinitvi vrne davčnemu zavezancu v Slovenijo.

Uvaja pa se posebno pravilo glede kraja opravljanja storitev pri dajanju prevoznih sredstev v dolgoročni najem osebi, ki ni davčni zavezanec. V skladu s tem pravilom je kraj opravljanja storitve dolgoročnega najema kraj, kjer ima najemnik svoj sedež, stalno oziroma začasno prebivališče. Izjema je določena v primeru dolgoročnega najema čolna, namenjenega za razvedrilo, osebi, ki ni davčni zavezanec. V tem primeru se za kraj opravljanja storitev šteje kraj, kjer je čoln dejansko dan na razpolago najemniku. S tem pravilom se zasleduje cilj obdavčitve v namembnem kraju.

Nastanek obveznosti obračuna DDV pri transakcijah znotraj Unije (sprememba 33. in 34. člena ZDDV-1)

Novela ZDDV-1 spreminja pravilo glede nastanka obveznosti obračuna DDV pri dobavah blaga v drugo državo članico in pri pridobitvah blaga iz druge države članice. Pravila glede obveznosti nastanka obračuna DDV pri dobavah blaga znotraj Unije (v povezavi z novim sedmim odstavkom 81. člena ZDDV-1) se usklajujejo s pravili glede nastanka obveznosti obračuna DDV pri pridobitvah blaga znotraj Unije. Z uskladitvijo pravil bo zagotovljena primerljivost informacij po rekapitulacijskih poročilih za dobave blaga znotraj Unije z informacijami po obračunih DDV za pridobitve blaga znotraj Unije. S tem bo zagotovljena tudi pravočasnost izmenjave informacij za potrebe nadzora pravilnosti obračuna DDV pri pridobitvah blaga znotraj Unije. Obveznost obračuna DDV pri dobavah blaga znotraj Unije tako nastane na dan izdaje računa, če pa račun ni izdan, nastane obveznost obračuna DDV 15. dan v mesecu, ki sledi mesecu, v katerem je nastal obdavčljivi dogodek. Tem pravilom tako sledi tudi pravilo za nastanek obveznosti obračuna DDV pri pridobitvah blaga znotraj Unije, in sicer obveznost obračuna DDV nastane ob izdaji računa. Če pa račun ni izdan, nastane obveznost obračuna DDV najkasneje 15. dan v mesecu, ki sledi mesecu, v katerem nastane obdavčljivi dogodek.

Primer:

Davčni zavezanec iz države članice 1 (DČ1) dobavi blago davčnemu zavezancu v drugo državo članico (DČ2) dne 20. 1. 2013. Obdavčljivi dogodek je nastal dne 20. 1. 2013, obveznost obračuna pa na dan izdaje računa. Glede obveznosti obračuna v DČ1 velja naslednje:

- račun ni bil izdan do 15. 2. 2013: obveznost obračuna v DČ1 nastane dne 15. 2. 2013;*
- če je bil račun izdan dne 25. 1. 2013: obveznost obračuna nastane dne 25. 1. 2013;*

Obveznost obračuna DDV od pridobitve blaga v DČ2 nastane v teh primerih:

- dne 15. 2. 2013, če račun ni bil izdan do 15. 2. 2013;
- dne 25. 1. 2013, če je bil račun izdan dne 25. 1. 2013;

Da je pravočasnost izmenjave informacij zagotovljena za vse dobave blaga enako, se uvaja novo pravilo za primere opravljanja zaporednih oproščenih dobav znotraj Unije v obdobju, daljšem od koledarskega meseca. Te se štejejo za zaključene na koncu vsakega koledarskega meseca.

Pri predplačilih za opravljeno dobavo blaga znotraj Unije se pravilo za nastanek obveznosti obračuna DDV pri predplačilih ne uporabi, temveč se DDV obračuna šele, ko je dobava blaga znotraj Unije opravljena.

Popravek odbitka DDV na podlagi odločitve davčnega organa (sprememba 72. člena ZDDV-1)

S temi spremembami se ureja popravek odbitka DDV v primerih, ko mora davčni zavezanec povečati davčno obveznost na podlagi odločitve davčnega organa. Pri izvajanju tega člena se v praksi pojavljajo različne razlage o tem, kakšen dokument mora imeti davčni zavezanec, prejemnik blaga ali storitev, za uveljavljanje popravka odbitka DDV, ki je posledica povečane davčne obveznosti po odločbi davčnega organa. Davčni zavezanec zaradi spremembe davčne obveznosti na podlagi odločitve davčnega organa lahko izda popravljen račun s pravilno obračunanim zneskom DDV. Na podlagi takšnega računa lahko prejemnik blaga ali storitev za nastalo razliko uveljavi pravico do odbitka DDV v davčnem obdobju, ko prejme takšen račun. Dodano je še pooblastilo ministru, pristojnemu za finance, da predpiše podrobno vsebino takšnega računa, ki mora vsebovati podatke za poenostavljen račun, poleg teh pa naj bi vseboval še sklic na številko, datum odločbe davčnega organa in razliko DDV, ki jo prejemnik sme uveljaviti kot odbitek DDV po tem računu.

Pravila glede izdajanja računov (nov 80.a in 84.a člen ter spremembe 81. do 84. člena ZDDV-1)

1. Natančno je določeno, pravila katere države članice veljajo za izdajanje računov v zvezi z dobavami, za katere se obračuna DDV.

Osnovno pravilo je, da pravila za izdajo računov določi država članica, v kateri se opravi dobava (prvi odstavek 80.a člena ZDDV-1).

Obstajata dve izjemi od osnovnega pravila, in sicer za:

- Čezmejne dobave, za katere velja obrnjena davčna obveznost iz tretjega in četrtega odstavka ter 3. točke prvega odstavka* 76. člena ZDDV-1 (drugi odstavek 80.a člena ZDDV-1). Če v teh primerih izda račun prejemnik (samofakturiranje), se upošteva osnovno pravilo.
- Za dobave, ki se obdavčijo zunaj EU (tretji odstavek 80.a člena ZDDV-1).

V teh primerih se uporabljajo pravila o izdajanju računov, ki veljajo v državi članici, v kateri ima dobavitelj sedež ali stalno poslovno enoto, iz katere je dobava opravljena, ali stalno ali običajno prebivališče.

2. Pri samofakturiranju (kupec izda račun v imenu prodajalca) ni več predpisano, kaj mora vsebovati dogovor, mora pa biti dogovor sklenjen pred začetkom izdajanja računov (tretji odstavek 81. člena ZDDV-1).

3. V ZDDV-1 je dana možnost za določitev izjeme od izdajanja računov za finančne in zavarovalne storitve (četrty in peti odstavek 81. člena ZDDV-1).

Natančneje so določeni podatki na računu (82. člen ZDDV-1).

Poenostavljen račun se lahko izdaja v primerih, kadar znesek na računu, brez DDV, ni višji od 100 evrov, če gre za dokument ali sporočilo, ki spreminja prvoten račun (dobropis, bremepis) oziroma račun izdan končnemu potrošniku; določeni so tudi podatki, ki jih mora davčni zavezanec navesti na poenostavljenem računu (83. člen ZDDV-1).

4. Uvaja se enakovredna obravnava papirnatih in elektronskih računov ter odpravljajo ovire za elektronsko izdajanje računov (84. člen ZDDV-1):

- podana je definicija elektronskega računa;
- prejemnik se mora strinjati z uporabo elektronskega računa;
- pogoji za elektronske račune so za namene DDV opredeljeni v tem zakonu in niso vezani na predpise, ki določajo elektronsko poslovanje;
- računi morajo odražati dejansko dobavo, zato mora biti zagotovljena njihova pristnost, kakor tudi celovitost in čitljivost;

S poenotenjem pravil za izdajo računa se bodo zmanjšale upravne obremenitve in administrativna bremena davčnim zavezancem. Poleg tega je cilj zakona, da se zlasti glede izdaje elektronskih računov upoštevajo nove tehnologije, ki zagotavljajo pristnost izvora, celovitost vsebine in čitljivost računa.

Hramba računov (spremenjen 86. člen ZDDV-1)

V zvezi z obveznostmi davčnih zavezancev glede hrambe računov je določeno, da mora davčni zavezanec račune hraniti v izvorni obliki, v kateri so bili poslani. To pomeni, da se za papirnate račune zahteva hramba v papirnati obliki, za elektronske račune pa hramba v elektronski obliki. Davčni zavezanec lahko račune, ne glede na njihovo izvirno obliko, hrani na mikrofilmu, drugem mediju ali v elektronski obliki, če ti načini hrambe onemogočajo spremembo ali izbris podatkov oziroma omogočajo reproduciranje računov v izvorni obliki. Če se računi hranijo z elektronskimi sredstvi, se zahteva, da se tudi podatki, ki jamčijo pristnost izvora, celovitost vsebine, prav tako shranijo z elektronskimi sredstvi.

V zvezi z dostopom do računov, ki jih je davčni zavezanec prejel ter shranil z elektronskimi sredstvi, je za namene nadzora določeno, da ta pravica pripada državi članici, v kateri je izdan račun, kot tudi državi članici, v kateri je davek treba plačati.

Obdobje hrambe računov se določa za dobavitelja blaga ali izvajalca storitev samo, če je kraj dobave v Sloveniji. Dobavitelj, ki opravlja dobave, obdavčene v drugi državi članici, na primer v okviru postopka obrnjene davčne obveznosti, mora upoštevati pravila o hrambi države članice, v kateri se dobava opravi. Poleg tega obdobje hrambe računov za davčnega zavezanca, ki prejme dobave, določi država članica, v kateri ima ta zavezanec sedež, kar pomeni, da se s tem členom določa obdobje hrambe računov, ki jih prejme davčni zavezanec s sedežem v Sloveniji. Določeno je enotno, desetletno obdobje hrambe računov.

Navedena obveznost pa se ne nanaša na hrambo računov, ki se nanašajo na nepremičnine, za katere mora davčni zavezanec hrambo zagotavljati 20 let po poteku leta, na katero se takšni računi nanašajo.

Popravljanje napak v obračunu DDV in naknadna predložitev obračuna DDV (sprememba 88.b in 88.c člena ZDDV-1)

S spremembo 88.b člena ZDDV-1 je natančneje določeno, da je predmet popravka, od katerega se izračunavajo obresti, znesek obveznosti po vsakem posameznem računu.

S spremembo tretjega odstavka 88.b člena ZDDV-1 je tudi bolj natančno določeno, da se v tekoči obračun in naknadno predložen obračun DDV zajamejo vse vrste »popravkov« DDV, tudi na primer vključitev računa v tekoče obdobje, ki bi moral biti upoštevan v prejšnjih obdobjih. V tem primeru namreč ne gre za popravljanje zneska DDV.

S spremembo 88. c člena ZDDV-1 pri naknadno predloženih obračunih ne gre za vključevanje popravljenih zneskov DDV, pač pa se s predlaganim besedilom bolj jasno določi, da gre za predložitev obračuna po roku in se obresti obračunajo od celotne obveznosti. V tem primeru namreč ne gre za popravljanje zneska DDV.

Posebna ureditev za male davčne zavezance (sprememba 94. člena ZDDV-1)

Povečuje se prag obdavčljivega prometa za uporabo posebne ureditve za male davčne zavezance s 25.000 evrov na 50.000 evrov. Ker je povišanje praga vezano na odobritev Sveta za odstopanje od člena 287 Direktive Sveta 2006/112/ES, je s 27. členom predpisana tudi prehodna ureditev za uporabo 94. člena ZDDV-1, in sicer bodo davčni zavezanci višji prag uporabljali s prvim dnevom drugega koledarskega meseca, ki sledi mesecu objave obvestila o objavi Izvedbenega sklepa Sveta o dovoljenju Republiki Sloveniji za uporabo ukrepa, ki odstopa od člena 287 Direktive Sveta 2006/112/ES, v Uradnem listu Evropske unije.

Obvestilo objavi minister, pristojen za finance, v Uradnem listu Republike Slovenije. Davčni zavezanci, ki so trenutno identificirani za namene DDV, bodo imeli, ne glede na povišanje praga, možnost, da ostanejo v sistemu DDV še naprej. Davčni zavezanci, ki ne bodo želeli ostati v sistemu DDV, pa bodo lahko davčnemu organu kadar koli po objavi obvestila podali zahtevo za prenehanje identifikacije za namene DDV. Tisti davčni zavezanci, ki pa so po trenutni ureditvi že identificirani za DDV kot prostovoljni davčni zavezanci, pa morajo ostati v sistemu DDV 60 mesecev, ki teče od dneva, ko so se identificirali za namene DDV.

Posebna ureditev po plačani realizaciji (sprememba 131. člena ZDDV-1)

Popravlja se tudi definicija prometa za uporabo posebne ureditve po plačani realizaciji tako, da ustreza definiciji obdavčljivega prometa za namene ugotavljanja praga za oprostitvev obračunavanja DDV za male davčne zavezance v skladu s 94. členom ZDDV-1 (sedmi in osmi odstavek). Uporaba posebne ureditve po plačani realizaciji je tako mogoča za tiste davčne zavezance, katerih vrednost obdavčljivega prometa v zadnjih 12 mesecih, brez DDV, ni presegla 400.000 evrov oziroma ni verjetno, da bo ta znesek presežen v naslednjih 12 mesecih.

Zaradi ukinitve Priloge A k obrazcu DDV-O se uvaja letno poročanje tudi za vse prejete račune, ki jih davčni zavezanec ni plačal do 31. decembra tekočega leta.

V zakon je vključenih tudi nekaj redakcijskih popravkov ter kazenske določbe, ki so vezane na spremembe členov glede pravil za izdajanje računov in dostopa do računov.

OPOMBA:

* besedilo dodano dne 23. 11. 2012